

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétvitell:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

As „Arad Nyomdatársaság“, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. petit sor egyezer . . . 6 k. Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 Nvilttér sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

As arad-ceanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Késziratokat vissza nem küldünk.

A tisztviselő fizetések szabályozása.

Arad, január 19.

(—s) A képviselőház pénzügyi bizottsága beterjesztette az állami tisztviselők fizetéseinek szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, amit bizonyára az egész ország közvéleménye teljes meglepedéssel vesz tudomásul. Mert ahhoz, hogy ez a javaslat minél előbb törvényerőre emelkedjék, ami most már nem is fog sokáig késni, — ahhoz igen fontos érdekei fűződnek nemcsak a hivatalnoki osztálynak, hanem az egész lakosságnak és az államnak. Mert bizony az feltétlen követelménye az egész ország szociális és politikai jólétének, hogy a törvényhozás végre megtegye az első lépést azon uton, mely valaha az állam szolgálatában álló összes közegek és hivatalnokok jogosult anyagi igényei kielégítéséhez vezet. A visszás arány azon magas követelmények között, melyeket az állam alkalmazottjaival szemben szellemi, erkölcsi és fizikai tekintetben megkíván, és a csekély ellenszolgáltatás között, melyet az állam működésükért nekik nyújt, oly szembeszökő és oly annyira köztudomásu, hogy bővebb magyarázatra nem is szorul.

Pedig ez valósággal veszedelmes állapot, mert bizony olyan hivatalnoki kar, melynek anyagi gondokkal kell küzdenie, nem készséges és megbízható munkát produkál, hanem elkeseredetten és hanyagul működik; az anyagi gondok, melyek vállaira nehezdednek, megbénítják teremtő- és munkaerejét, veszélyeztetik fizikai és szellemi képességeit és aláássák erkölcsi és anyagi függetlenségét, ami pedig legsaralatosabb garanciája sikeres tevékenységének.

Nézetünk szerint a tisztviselők kellő anyagi javadalmazása sokkal fontosabb garanciális törvényes intézkedés, mint a miket az ellenzék a fegyelmi eljárásról annyira sürget, mert amíg ez csupán maguknak a hivatalnokoknak biztosít jogvédelmet fölebbvalóik netaláni törvénytelen eljárása ellenében, addig amaz az egész lakosságnak nyújt garanciát a tisztviselő-szervezet megbízható és pontos működése iránt. Megfelelő fizetés, mely ha szerény is, de anyagi gondok sulyától ment s kellő előlépéssel egybekötött pályát biztosít a hivatalnoknak, ez azon garancia, mely a tisztviselőknél független existenciát és jobb jövőt, a lakosság részére pedig lelkiismeretes, pontos és buzgó működését biztosítja az állami funkcionáriusoknak. S ezen okból is szerencsés rendelkezésnek tartjuk, hogy a tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló javaslat már most, tehát a közigazgatási reformra vonatkozó érdemleges törvényjavaslatok előtt kerül sorra.

S mikor ezeknek a döntő szempon-

toknak a bizottságilag letárgyalt javaslat oly módon tesz eleget, hogy a tisztviselők illetményeit minden rangosztályban többé-kevésbé emeli, tehát az anyagi helyzetüket kedvezőbbé teszi, evvel szemben tüstént el kell némulnia mindenféle lokális vagy rangbeli panaszoknak.

Az ország anyagi helyzete ennél többet ez idő szerint nem enged meg. És ezt annál kevésbé sem szabad bizonyos zugolódó hivatalnokoknak elfelednünk, mert hisz amit ez a javaslat kontemplál, az nem végleges állapot, hanem csak a mai pénzügyi helyzetnek megfelelő első részletfizetés azon becsületbeli adósságára, melylyel a magyar állam alkalmazottjainak tartozik.

A javaslat alaphatározmányai ellen komoly ellenvetést felhozni nem lehet s most már tehát csak azon mulik a dolog, hogy a javaslat mielőbb tárgyalásra kerüljön, ami hír szerint a költségvetés-közben, a belügyi tárca megvitatása után meg is fog történni.

Belföld.

A belügyi tárca.

A belügyi tárca költségvetésének tárgyalását szombaton, vagy legkésőbb hétfőn befejezi a képviselőház. Időközben a ház pénteki ülésének elején beterjeszti a pénzügyi bizottság a tisztviselői fizetéseket szabályozó törvényjavaslatairól vonatkozó jelentését, mely a jövő hét első felében napirendre kerül a képviselőházban is. A javaslat bizottsági előadója, L u k á c s László legközelebb a pénzügyminisztérium államtitkárává nevezetvéen ki, a törvényjavaslatnak előadásával, mint halljuk, P u l s z k y Agoston fog megbízatni.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —

— január 19.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Perczel Béni, Eszterházy Kálmán gr., Horváth Adám.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly, Csáky Albin gr.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Az ülés első tárgyaként megejtették a mára kitűzött választásokat. A legfelsőbb számszéki elnök megválasztása előtt

Helfy Ignác szükségesnek tartja szólni azon szokás ellen, amelylyel nálunk a kormány ellenőrzőjét választják. Már másodizben választunk rövid idő lefolyása alatt legfőbb számszéki elnököt s mind a két esetben maga a kormány jelölte ki azokat a férfiakat, akikkel ellenőriztetni akarja magát. Ez nem járja. Másutt a pártokból alakult vegyes bizottság jelöl erre való embert, amint az egyedül helyes is. A jövőre legalább ezt ajánlja a kormány és a ház figyelmébe. (Helyeslés balfelől.)

A választás eredménye a következő: A közigazgatási bizottságba megválasztottak

Beöthy László és Sporzón Ernő, a naplóbíró bizottságba Autonovich József. A legfőbb számszéki elnökségre Rakovszky István 155, Hosszu József 106, Mixics Kálmán 71, Helfy Ignác 3 és Prileszky Tádé 1 szavazatot kaptak, amelynek folytán abszolút többséget csak Rakovszky István és Hosszu József kaptak, s így Mixics Kálmán és Helfy Ignác között új választás volt. A megejtett pótválasztás eredménye az, hogy Mixics Kálmán 92, Helfy Ignác pedig 83 szavazatot kapott; a többség tehát Mixics Kálmáné.

A jelölés eredményéről értesíteni fogják a főrendiházat.

Következett

a költségvetés

részletes tárgyalásának folytatása, nevezetesen a belügyi tárca költségvetése.

Horváth Adám a belügyminiszter személyének tulajdonítja a vita illetően hosszadalmasságát; még pedig a miniszter nagy előnyére szolgál ez. Mert Teleki óta még nem volt minisztere ennek a tározának, aki annyi reményt keltett volna működése iránt. Reméli, hogy ezek a remények idővel még az ellenzékénél is bizalomná válnak. Amiért fölszólat, az a sajtó érdeke, amely nem érvényesülhet abban a mértékben, amint az másutt történik. A kolportázs-kérdését veti föl és nem érti, hogy miért nincs megengedve nálunk. Sürgeti, hogy ebben a tekintetben tegye meg a kormány azt, amit a sajtó érdeke kíván és kéri a kolportázs megengedését. Határozati javaslatot nyújt be, amely a kormányt erre utasítja. (Helyeslés balfelől.)

Még Holló Lajos szólott a balról a költségvetés ellen.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

A gyümölcsfa-iskola.

Irta: Krausz Jakab.

— Második közlemény. —

Világos, január 19.

Az utolsó pontra nézve (hogy az alapnevelő népiskolának mi a köze speczialiter a gyümölcstermelés érdekeivel szemben?) egy kis kitérést engedek meg magamnak, hogy rámutassak arra, miszerint sok, még művelt embernél és törvényhozóknál is azon téves nézet uralkodik, hogy miután péld. a népiéletben fontos a házi ipar, azt a népiskolába be kell hozni, ott kell műveltetni; hogy a gyermek már az iskolában tanuljon faragni, fogni, üze a szőlőszetet, és gyümölcsfa nevelést, méhészetet és selyemhernyó-tenyésztést, stb. stb. A l. or eme betegsége megkapott néhány rajongó paedagogust, kik aztán eget-földet fölverték, az új eszméknek tért követeltek, kísérleteztek, míg azután évek multával szemük kinyílt, hogy egy fantom után nyargalásztak; a nagy reform-eszme csendesesen elszenderült, csak a gyászkeret maradt meg: a jobbra fordított elveszett idő és arra fordított pénznek a hült helye. Így mult ki csak a közelben megannyi bűhő al kürtölt „iskolai takarékpénztárak“ eszméje, ilyen napjainkban a francziák szívében élő „revanche“ érzetéből kinőtt „iskolai zászlóalj“ kérdése, mely az iskolába akarja áttenni a kaszárnyát, mintha minden polgárnak első és nélkülözhetetlen kelléke volna a harcoképesség.

Ezzel korán sem akarom azt állítani, mintha ezen kérdések nem elég fontosak vol-

nának, hogy ezek irányában a helyes érzést már az iskolában is nem kellene felkölteni, hanem azt, hogy ezek csak harmad-negyed rendű kérdések lévén, a népiskolának feladata az alapnevelés; nevelni és felkölteni az össztehetségeket.

Ezen feladattal szemben tantárgyait nem aszerint választja, a mint azok kisebb-nagyobb hasznót nyújtanak majd az életben, hanem azokra fordítja figyelmét, melyek a legtöbb kvalifikációval bírnak, hogy rajta és vele a gyermek össztehetségei úgy testi, mint szellemi tekintetben legbiztosabban kifejlészthetők legyenek. Ilyenek a régi idő óta csalhatatlan eredményt biztosító nyelv-, természet- és történelmi szakcsoportok, és a testgyakorlat, melyeknek helyes kezelése által a gyermeket oda lehet nevelni, hogy esze, szive helyén álljon, szóval kész az alap, melyen az élet és külön hivatás tovább építhet. Ezeket bármi okból csorbítani vagy a rendelkezésre álló időt másra, bármily fontosnak látszó kérdésre fordítani vagy kísérletezni — bűn.

(Vége következik.)

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 768.5 mm., délután 2 órakor 770.9 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 8.7, délután 2 órakor C° — 5.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor DN. 3. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 7 milliméter hó.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 20. —

Változó felhőzet.
Szárász.
Fagy.
Délen csapadék.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 24 korona = 12 frt — kr.
Fél évre . . . . . 12 korona = 6 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 6 korona = 3 frt — kr.
Egy héra . . . . . 2 korona = 1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre . . . . . 28 korona — fillér = 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 14 korona — fillér = 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy héra . . . . . 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénznek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság“) küldendők, ugyazinté ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy héti ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.“

TÁRCZA.

— Január 20. —

A halál.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Ira: Gonda László.

I.

Mirtus koszoru, fehér selyem menyasszonyi csipke-bodros ruha fedi sugár szüzi természetét, kézcsuklóján sima, széles karperecz, jobb kezének ujján vastag és nehéz jegygyűrű tündököl. Csak arca komor, homlokát boru fedi, szeme fénytelen és lesütve, keble úgy zihál.

— Jaj, ha történne csoda, hogy nyílna alattam meg a föld, sóhajt, puha, hófehér kezeit összezsapva kétségbe esetten.

De nem történik csoda, kint a hópihéek egykedvűen szállnak a magasból a földre le, ellepve házat, utcát, mezőt. Zsongó-bongó uri szának siklanak el az ablak alatt, melyben kaczag, kipirult arcu földi angyalok élveznek pajzánul. Amott az utca végén a jég hátán pedig a sok tarka-barka korszolyás rugtat jobbra, balra, szélre, körbe, egyik bakik, másik kél, nevetés, öröm, játékos-kezd.

Csak ő nem nevet, fekete szemébe köny

HIREK.

Január 20. Péntek. Róm. kath. naptár: Fábán. — Protestáns naptár: Fábán. — Görög-keleti naptár (január 8.): György. — A nap két 7 óra 41 perczkor, nyugszik 4 óra 42 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Január 22. Az aradi dalegylet közgyűlése délután 3 órakor (Városháza).

Január 22. A „Vörös Kereszt“ aradvárosi választmányának közgyűlése d. e. 11 órakor (Eötvös-utca 4. sz.)

Január 29. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 29. Kamarai tárgyalások a megyében.

Január 29. Stavenhager Bernát hangversenye (Fehér Kereszt).

Február 2. Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése d. e. 10 órakor.

Február 15. Az aradi járás hadköteleseinek sorsuzása.

— Személyi hír. Kalliwoda József vezérőrnagy, aradi várparancsnok, szemléjét befejezve Aradra visszaérkezett.

— A hivatalos lapból. A király Jakab István dévai ügyészségi alügyészt, a dévai törvényszékhez bírónak, Atzél Béla dr. szegedi kerületi börtön- és államfogházi ellenőrt a lugosi ügyészséghez alügyésszé nevezte ki.

— Tisztelgések a román püspöknél. Metiánu János aradi gör. kel. román püspök tegnap ünnepelte a nevenapját. Ez alkalmából szerencsekívánataikat fejezték ki a püspöki lakban a polgári és katonai hatóságok fejei. A délelőtt folyamán a gör. kel. papság, a papnövelde tanári kara s a román leánynövelde tanulói tisztelegtek főpásztoruknál. Délben a püspöki lakban szükkörű ebéd volt.

— Farkas Gyula dr. aradi kir. alügyészt, a helyi előkelő társadalom egyik közkedvelt-ségű tagját és ismert sports-mant, mint a hivatalos lapban olvassuk, az igazságügyi miniszter a győri kir. ügyészséghez helyezte át. Távozása kétségtelenül sajnálatot fog kelteni széles körökben.

— A Kölcsey-egyesület választmánya f. hó 21-én, szombaton d. u. 5 órakor saját helyiségében ülést tart következő tárgysorozattal: 1. Elnöki szó. 2. Jegyzőkönyv-hitelesítés. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Varga Otto és a vértanu album III. kiadásának ügye. 5. Az előkészítő bizottság jelentése a XIII. közgyűlés megtartása tárgyában. 6. Új tagok fölvétele. 7. Indítványok. Arad, 1893. január 19. Szöllősi Károly, titkár.

— A volt miniszterelnök. Szapáry Gyula gróf hosszas távollét után ismét megjelent a szabadelvű pártkörben. Szapáry gr. a nagy krízis után néhányszor megfordult már a klubban, de akkor pár nap mulva Taksonyra utazott, ahol elvonulva, csöndes életet folytatott családja körében. Szerdán történt azóta először, hogy a „tágabb“ értelemben vett politikai világot fölkereste. A volt miniszterelnököt a képviselők azonnal körülvették s a

valóságához hiven siettek megjegyezni, hogy távolléte alatt kissé „megerősödött“. Szapáry gr. valóban kövérebbé lett s jó s inben van, mint ilyen szinben kell is lennie annak, aki a fővárosi levegő helyett falusi levegőben él s napi 14—15 órai izgató munka után pár hétre kipihen magát. Kedve és jovialitása ellen nem lehet kifogást tenni s szelid mosolyában semmi mellékvonás nincs többé. A volt miniszterelnök, mint a temesvári kerület képviselője, valószínűleg honatyai kötelességeinek is szorgalmasan eleget fog tenni s a pártnak most már két közlegénye lesz.

— Meghívás. A monographia-bizottság ma déli 12 órakor a főispáni irodában ülést tart, melyre a t. tagokat ezen az uton meghívja az elnök.

— Háborus hír. A Nagyváradon állomásozó csapatok tartalékos tisztjai titkos felszólítást kaptak, mely felhívja a tisztet, hogy háboru esetén a bevonulásra készen álljanak.

— Stavenhagen Bernát, a hírneves zongoraművész, a ki mint már jelezve volt e hó 29-én Aradon fog hangversenyezni, értesítés szerint e napokban Bécsben rendkívüli sikert aratott. A fiatal rokonszenves művész f. hó 25-én a budapesti Philharmonikusok hangversenyén fog közreműködni és az érdeklődés a fővárosban úgy mint nálunk e kiváló művész iránt igen nagy. A jegyek ifj. Kleimórkönyvkereskedésében jól fogynak el.

— A szárazéri miniszteri biztosság. Nemrégiben közöltük lapunkban, hogy a szárazéri miniszteri biztosság mandátuma az elmúlt év végén lejárt, s ennek okából a véleményező biztosság javaslatot tett a földmivélsügyi miniszternek a miniszteri biztosi intézmény újabb meghosszabbítása iránt. A miniszter ezen javaslat folytán a kormánybiztosságot két évre meghosszabbította, s kormánybiztos gyanánt ismét Kállay Zoltán drt, Hévesvármegye főispánját nevezte ki. Mi a szárazéri ügyek gyors és érdektelen lebonyolítása szempontjából helyeseljük a miniszteri biztosi intézmény meghosszabbítását. Nézetünk szerint ezen fordult meg a szabályozás eddigi sikere is, s a minthogy az érdekeltség önkormányzati hatáskörében éveken keresztül építkezéssel boldogulni nem tudott, éppen úgy nem tudna semmire sem menni most az osztályozással, mely munkálat még nagyobb körültekintést, de különösen érdektelenséget involvál magában. Ezen oknál fogva csakis a miniszteri biztosi érdektelen intézmény fenntartása mellett lehet reményünk arra nézve, hogy az osztályozás és a hozzájárulási kulcs megállapítása, sem egyesek, sem egyes vidékek, hanem az objektív igazság szem előtt tartásával fog eszközöltetni.

— Eső esik. Mig nálunk Aradon csikorgó hideg van, azalatt szeszélyes játékot űz az

dagad és még feketébb pilláin keserű harmat gyöngyöz.

Oda támo lyog az ablakhoz, néz ide-oda, egy pillantást vet a nyugsgó tömegre, aztán megfordul, majd ismét vissza tér. Nincs nyugta, fáj lelke, szive meg oly ideges, halovány szép arcán a bánat és kétségbeesés.

— Nem történik csoda, nem, nem! — ismétli és nagyot sóhajt, görnyedve, izgatottan le s fel jár, kezét szoritja égő, majd hideg homlokára.

— Hát mit tegyek? . . .

Néma csend ül a kis szobában, csak a kandalló tüze pattog és süstörög, kint a megtört nap erőtlén sugarát lomha, fojtó köd takarja, s ólom szürkébe boritkozik az utcák és paloták tömkelege.

Egyszerre a másik szobában sürgés-forrás támad, jönnek a nyoszolyó lányok. Mindnek öröm arcán, futnak társukhoz, a szép menyasszonyhoz, majd megfojtják öleléssel és szüzi csókjaikkal.

— Nevezz, örülj, mosolyogj, Aranka — szól egy szöke angyal, legszebb mind között. — Érted jöttünk, jer, kint vár a vőlegény a vőfélyekkel egysorban. Hallod, a kocsisok ostar pattogását? — No, örülj aranyos drága Aranka!

— Ne bántsátok ti kis ördögök, no lám, még megfojtánatok azzal a nagy szeretettel.

Ugy illik gyerekek, hogy esküvő előtt a menyasszony sirjon és könnyezék. Jer leányom, tedd hattyu nyakadra ezt a szép drága boát, hogy meg ne fázz. . . . Igy ni, no most induljunk!

— Nem jön, . . nem történnek csodák! . . Egy perczre még, jer nevelő anyám hadd bucsuzzam el tőled! . . és most . . . hogy szomjazom . . .

— Itt a viz szép leányom, ez a te poharad, igyál!

Remeg a menyasszonynak keze, keble erősen hullámszik a mint a pohár után nyul. Maga körül tekint, majd az utcára néz és felsóhajt:

— Nem jött el, nem szeret! . . Isten vedled anyám.

Felkapja a poharat, fenéki üriti, egyet csuklik és összerogy.

II.

Aranynyal szegélyezett fehér érczkoporsóban aluszsa örök álmát, oly szép, oly bájoló. Mintha mosoly játszana már megkékült ajkán és mintha szemrehányó fájdalommal búlintana annak a sarokban vissza vonult ismeretlen fiatalembernek, a ki a kíváncsiakkal nézi-nézi a gyönyörű halottat.

— Látod, látod, nem jöttél el! . . . A fiatalember megretten, halálsápadtság

időjárás Erdélyben, hol mint tegnap érkezett utasok beszélnek, hatalmas záporban hull alá az eső olvasója fel a hólepel.

— **Terjed a differitisz.** Aradon a folyó évben ismét ijesztő mérvben terjed a gyermekek réme, dacára orvosaink igazán körültekintő, gondos óvintézkedéseinek. E hóban már 26 eset fordult elő. Tegnap egy családban négy gyermekben konstataáltak a differitist.

— **Értesítés.** Az aradi ipartestületi betegségyező pénztárhoz tartozó összes t. iparosok értesítettek, hogy az évi zárlatok elkészítése által okozott munkahalmazra való tekintettel a felekkel való érintkezés az ügyrend értelmében a délelőtti órákra fordították. Felhivattak ennél fogva a pénztár kötelekéhez tartozók, hogy befizetéseiket lehetőleg a hét első három napján, naponta reggel nyolc órától déli 12 óráig eszközöljék. A délutáni hivatalos órák alatt csakis betegjelentések fogadhatók el. — Egyben figyelmeztettek az összes munkaadók, hogy az alkalmazottaik utáni hátralékos heti illetékeket f. hó végeig annál inkább befizessék, mert azontul a tartozásoknak közigazgatási uton való behajtása kezdetét veendő. A segélypénztár igazgatósága.

— **A monografia II-ik kötetének átvétele.** Tulajdonképen az I-ső kötet 2-ik része jelent meg és vétetett át tegnap este az arra kiküldött bizottság által, miután az első sorban megjelent és Márki Sándor által irt történeti rész első fele sajátlag a II-ik kötet I-ső fele volt, a most megjelent vastkos kötet 39 és háromnegyed iv, nagy oktávba kötve, mely 500 nyomtatott lapra terjed, és „Aradvár és Aradszabad királyi város t. m. é. sz. e. tr. a. j. z. leírásának növény- és állattani részét foglalja magában. A mű kiállítása díszesnek mondható, s becsületé e válik a jóhirű czégnak, mely nyomtatta. Az átvétel a Kölcsey-egyesület helyiségében történt, összesen 600 példány adatott a bizottságnak át, mely azt letétbe Laukó Albert Kölcsey-egyesületi könyvtárosnál helyezte, honnan az előfizetők a rendes uton megkapják. — A könyv bővebb ismertetésére legközelebb rátérünk.

— **Kereskedelmi és iparkamarai tagok választása.** Az aradi kereskedelmi és iparkamarába Csabáról három kereskedelmi és három iparosztályi kültag helye lett mult vasárnap választás után betöltve. A szavazásnál mint elnök Rosenthal Ignác fungált; ötvenhét kereskedő szavazott le és meg lettek választva rendes tagok: Laszky Jakab, Vidovszky János, Lőwinger Lipót, póttagokul: Löwy Jakab, Décsy József,

Kugel Sámuel. Iparos nyolczvaannyolcz szavazott le, megválasztottat rendes tagnak: Rosenthal Ignác, Achim János, Szolár Máttyás; póttag: Michnay János, Michnaya Sádor, Korossy János.

— **Kiss Péter Illaván.** Az aradi vasuti posttarablógyilkost tegnap szállították el az aradi kir. törvényszék fogházából az illavai fogházba, a hol büntetését fogja kiállani. A deliquens nagyon meg van törve, arczán a késői megbánás kifejezése ül.

— **Ritka eset.** Tegnap jelentés tétetett az aradi városi orvosi hivatalban, hogy egy 33 éves ember kanyaróban megbetegedett. Az eset, hogy a gyermekbaj felnőtt emboren is kifogjon, ritkaság számba megy.

— **A farkasok Taucz környékén** nagyon el vannak szaporodva. Egész a község aljái behajtja őket a hideg, illetve az éhség. Mint levelezőnk írja, az uraság szombaton nagy hajtóvadászatot fog rendezni a község környékén, s remélik, hogy több ordast lepuskázna.

— **Nemzetiségi agitátor.** Ebben a hírben volt ismeretes Mihájlovics Izidor tornyai gör. kel. szerb lelkész még az 1888-89. évek-ből, kit a hatóságokkal való összeférhetlen és izgató magaviselete miatt a szentszék még 1889-ben Tornyáról eltávolított. Nemrég a hírlapokból szerzett értesülés szerint ugyanezen szerb lelkész a temesvári szerb püspök által Tornyára ismét kineveztetett. Három-négy év előtti lelkészi működése arról is ismeretes, hogy a magyar nyelvet teljesen ignorálva, a felek részére szerb szöveges anyakönyvi kivonatokat állított ki, melyet a magyar hatóságok el nem fogadhatván, a feleknek ez által sok kellemetlenségük volt. Mindelelkész az iskola vezetése és felügyeletében a magyar nyelv tanításának akadályozója, s a hatóságokkal szemben minden intézkedést passiv resistenciával bénított meg. De nemcsak erről volt ismeretes, hanem mint tulzó nemzetiségi agitátor is, minek folytán könnyen fölmerül azon aggodalom, hogy Tornyán a különben is teljesen békés és a nemzetiségi aspirációkról teljesen távol álló szerb ajku lakoságnak erkölcsi és hazafias érzülete megmólyoztatott. A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésében — írja a Maros — a kinevezés ellen tiltakozó feliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

— **Öngyilkos parasztasszony.** Vannak, akik azt állítják, hogy az öngyilkosság a nagyurak számára szabadalmazott ferdeség, hogy bármikor eldobhassák maguktól megunt életüket, melybe a rosszból vajmi kevés jutott osztályrészül, de annál inkább a jóból, melynek tuiságos élvezete tette előttük silánynya életet. Ha aztán a tett elkövetésének okát keresik, s bonczolgatják a körülményeket, rendszeren oda lyukadnak ki, hogy unalomból

tette, mert már semmi újat nem tudott felfedezni, mi mulattatta volna. Az öngyilkosság új, azt még nem próbálta meg, tehát belekóstolt abba is. Persze ezzel aztán lezárja a nagy zenedarabot, melynek introduktója vig, intermezzója köszvényes, a vége pedig kedélyes, uri dolog. De sok esetben veszik fel az élet-ülő eszközt a szegényebb osztályhoz tartozók is. S ha itt keressük az okot, azt látjuk, hogy sem a szerelem, sem a passzió a végzetes tett rugója, hanem vagy a nyomor, vagy a betegség, melyből kigyógyulni nincs reménye sem, anynyival inkább, mert anyagi eszközök nem állanak rendelkezésére. Ilyen esetben nem is csodálható az életuntás. Vergődni szalmán, élni kenyérral, nem hogy nem passzió, de elviselhetlen nyomorúság.

A tegnapi nap reggelén ismét lejátszódtott Aradon egy parasztragédia. Egy középkori asszony vetett véget életének önkézével, mert betegségét, nyomorát elviselni nem bírta. Pain Jócáné, született Tulukán Julia már régebb idő óta betegeskedett. Férje vinczellér egy szőlőskertben, s nehéz munkával keresi meg kenyerét. Az asszony semmiféle munka elvégzésére képtelen volt, sőt nagyobb fokú rosszullete az utóbbi időben ágyhoz szegte. Tegnap délelőtt ismét feküdt polturai Libás-dűlő 22. szám alatti lakásán, s különösen rosszul érezte magát, mit azonban övének mutatni nem akart. Kérte férjét s 15 éves leányát, hogy menjenek ki a szobából, s hozzanak ki neki a veréb fészekből piszkot, mert ő érzi, hogy csak az gyógyítja meg. Pain Jócza engedelmessékedett, s mit sem sejtve távozott a szobából leányával, hogy megtegye felesége kívánatát. A szerencsétlen asszony ez idő-között ragadta meg végzetes tette elkövetésére. Feltámaszkodott az ágyban s lekasztotta a férje előttöltő tegyverét, melylyel hivatásához képest a madarakat szokta volt ijesztgetni. Majd visszafeküdt, s a puskát oly módon helyezte el, hogy a nagyalába inál, csöve pedig az állalatt feküdt, s az egész test melléhez szorította. Aztán összehúzta az egyik lábát, s annak nagyujjával elpattantotta a ravaszt. A lövés elördült, s a golyó az áll alatt behatolva, a koponya felső részén jött ki, beforodva a szoba falába. A lövés rögtön halált okozott, úgy, hogy a helyszínen megjelent Horváth János dr csak a bekövetkezett halált konstataálhatta. Az eset-ről Madarász Antal gáji kapitány jegyzőkönyvet vett fel, s az ügyet áttette a vizsgálgó bírósághoz, bár az már be van fejezve, miután az öngyilkosság esetének fennforgása kétségtelenül igazolva van. Az ok, mint már említettük, gyógyíthatatlan betegség.

— **Társulati hír.** A szárazéri vízszabályzó társulat e hó 28-án reggel 10 órakor osztá-

borítja el arczát, végig simítja hideg láztól gyöngyöző homlokát.

A völégény meg sir és zokog felette, fájdalmasan, keservesen; százszor, ezerszer csókolja össze-vissza azt a gyönyörű márvány hideg homlokot, azt a viasz-sárga kicsi husos kezeket; azt a beszédes picziny ajkakat.

— **Ébredj kicsike kis Arankám!** lásd mennyi bánatot, mennyi fájdalmat hagysz nekem, ha távozol. Maradj itt kicsikém, parányim. Lelkem szeretete, életem boldogsága, vagyonom, minden, minden tied lesz. Ürnöm leszel, én hű szolgád. . . Virágot fakasztok neked a jéghegyekben, olyan szépet, mint te vagy. A tenger fenekére viszlek, az igaz gyöngyök és korálok birodalmába, hogy szégyeljk magukat szépséged kincsétől. Neked adom a napot, lábadoz rakom a csillagokat és menyői üdvömet. . . Varázslók számodra egy paradicsomot, a hol télen-nyáron virágzani fognak a barackfák, az akácok, lesni fogom minden gondolatod, minden kívánságodnak rabja leszek! . . . Oh, csak ébredj, oh csak nézz rám azzal a mosolygó szép szemekkel, csak szólj hozzám azzal a mézédés ajkaddal, csak egyszer hallasd még ezüst csengésű bájos hangodat.

— **Látod mit adna és mit ígér s te még sem jöttél?! . . .**

— **Oh, piruljatok ti virágok itt a ravatal**

kán, hiszen ő volt az igazi virág, ti csak szolgáló lelkei vagytok a természetnek. Ő volt urnőtök, a teljesen pompázó égi angyaloknak homlokára rendelt menyői rózsák! . . . És ti pislá viasz-gyertyák, ijesztőn lobogó árnyak, mik vagytok az ő szüzi lelke lángjához? . . .

Semmi, semmi . . . Oh, Aranka! . . . Néma vagy . . . bibor ajkad lecsukva, éjszemeid lehunyva . . . Aludj hát csendesesen . . . szépen . . . mert a halál nem adja vissza az ilyen szép prédáját. Könyeim fakaszszanak hosszú utadra hát liliomokat és legyen . . . Oh, kicsike kis Arankám! . . .

— **Hallod, hallod? és te nem jöttél?**

— **Oh, zokogjatok velem angyalok, és ti mind, mind, a kik itt vagytok. Mi lesz a világból és a földből, ha így hagynak el e szép kedves kis angyalok?!**

— **Ajka merev, későn jöttél, miért nem felelsz?**

— **Mivé lenne a világ s a föld, mondod esztelen, ha szüzi erényű leány mind, mind vissza utasítaná balga, dolyfős gazdagságodat, — szólt az ifju lassudan, a ravatalhoz lépve. Boldogság honolna és tiszta szerelmi fény, lelki üdv szív szívnek virágzó kertjében. Nem palotát, kincseket sóvárg az igaz szeretet. Kis kunyhó, száraz kenyér adja meg boldogságát. Lám én nem ígértem semmit, csak tisztán szerelmet és ezért alt meg és még sem tudok a kezem szememre sem jutni köny.**

hogy őt itt kiterítve látom. Nem is átkozódom, nem is hívom életre, hanem vele megyek. Igértem neki egy kis házikót, a mikor menyasszonyom lesz, fedelén örök zölddel, nem kaméliákat, nem rózsákat, sem azáliákat és ezt megis adtam neki, melybe magam is beköltözöm.

— **Minttha egész mosolyra nyilna a halott ajka és minttha a halovány arc pirragynna és minttha átszellemülve a következőket mondaná:**

— **Megtartottad szavad? eljöttél hozzám? szeretsz?! Lelkem a lelkeddel, szívem a szíveddel játszik a szerelem aranyhársfa hurjain a kicsike kis házikónkban. Jer feküdj mellém, ide, ide rózsákra ágyunkra. Jaj, milyen boldogság, jaj már nem fáj semmi!**

— **Nem fáj ugy-e, édes Arankám, kicsi kis virágom, édes menyországom, drága kis világom? Meggyógyítottam sebed, gyógyítvet teszek rá, gyöngye lehelletem, ajkad ajkammal összeforrjon veled.**

III.

Két galamb törtet a fellegeken át, két galamb. Mily boldogan, mily irigykedve néznek rá. A hold is felbukkan. Nagy szemeket mereszt, aztán elkomorul.

lyozási bizottsági gyűlést tart a szegedi városház nagytermében. A gyűlésen dr Kállay Zoltán hevesmegyei főispán, miniszteri biztos fog elnökölni.

— **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter Terray László szarvasi kir. járásbírói végrehajtót, a makói kir. járásbíróhoz helyezte át.

— **Az arad filharmonia-egyesület** folyó hó 20-án pénteken este 8 órakor rendes zeneprobát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg az elnökség. — A próba a polgári fiúiskola disztermben tartatik meg.

— **Előjárók választása.** Nagylakon Farkas Mór főszolgabíró vezetése alatt január 16-án a városi előjáróságot következőleg alakították meg: **Bíró:** Fábri György, törvénybíró: Kicsin Szofra, községi pénztárnok: Simandan Péra, adószedő: Petrovics Sándor, közgyám: Császtvay Mihály, rendőrbiztos: Baur István, esküdtek: Garay Pál, Dovály István, Dovály Péter Pál, Madár Imre, Marginean Nikolae, Nagy Stéva, Vidican Gligor.

— **Adomány.** Róth Zsigmond aradi lakos 2 forintot adományozott az árvaházalpra a polgármesteri hivatalnál.

— **Nincs száj- és körömfájás.** Lapunk e hó 18-án megjelent számában közöltük, hogy a gyártelep ököristállóiban egy szarvasmarha száj- és körömfájásban megbetegedvén, lebunkoztatott. Mint utólag értesülünk, a lebunkozott szarvasmarha nem száj- és körömfájásban, hanem lépfenében volt beteg, mint azt Barkó Ferencz vágóhídi igazgató gorsói vizsgálatok nyomán megállapította. Az ökörbőröstől együtt megsemmisítették.

— **Véres jelenet.** Csabán a legutóbbi vasárnap délután egy megrögzött gonosztevő, Zsibrita András 21 éves szolgálégy, ki már nem egy ízben volt büntetve, ez alkalommal is véres jelenetet idézett elő. A Czinnerféle felsővégi korcsmában vasárnap délután javában folyt a táncz, midőn Zsibrita András összeszólalkozott Hugyecz János és vele egykoru négy barátjával. A teremből kidobták, mire haza ment, magához vett egy nagy konyhakést s lesbe állott a korcsma tájékán, várva azokat, kikkel összeszólalkozása volt. Ezek nem sokára, mit sem sejtve hazafelé haladtak, egyszerre Hugyecz András nagyot sikoltva feljajdult és összeesett. Zsibrita a nagy konyhakést markolatig Hugyecz oldalába döfte és benn hagyta. A többi fiatal ember el akarta fogni a gyilkost, de egyiket bottal ütötte fején, a másiknak pedig az ujját harapta majd le. A tettest elfogták. Hugyecz János halálosan van megsebezve mert a kés áthatolt mellhártyáján és megsértette tüdejét.

— **A nyomor drámája.** Párisban a Sante-Marguerite egyik házikójának tulajdonosa a napokban azzal a hirrel küldte el cselédjét a kerületi polgármesteri hivatalba, hogy egyik lakóját a 45 éves Tixier Margueritet, reggel halva találták a lakásán, az illető hivatalnok már éppen kiakarta tolni a kerületi orvoshoz küldendő nyomtatványt, mikor belép-lelkedezve maga a háziúr, s azt mondja, hogy nem egy, hanem 2 halottat találtak az ágyban, s elő is adta, hogy mint áll a dolog. Az asszony együtt élt Jean Marquet 67 éves öregemberrel, a ki szintén rongyszedő volt, mint ő. Mindketten legiszonyatosabb nyomort szenvedtek át. Az öregember este azt mondta a háziurnak, hogy a felesége meghalt, s mivel ő maga már régen nem evett, kimegy éjszaka az utcára, hátha akad valahol egy darab kenyér. Egyszermind megkérte, hogy reggel jelentse be felesége halálát a kerületi előjáróságnál. Azután nekivágott a sötét éjszakának. Ugy lehetett a dolog, hogy később átfázva, elgyengülve, az éhséggel küzdve visszatért, anélkül, hogy a házbeliek észrevették volna, s lefeküdt a nyomorban hű társa holtteste mellé, s reggelre őt is holtan találták.

— **Új választás.** A battonyai harmadik kerületben megsemmisített községi képviselők újra választása folyó hó 11-én, szerdán folyt le Szabó Lajos szolgabíró elnöklése alatt. Beadatott összesen 263 szavazat. Megválasz-

tattak: Vincze Mihály, Pintácsi József, Vidiczki Arsz, és Gáál Vilmos.

— **Elűtött borosflaskók.** Salamon József tegnap este sétálva haladt át az Andrásy-tér egyik oldaláról a másikra. Fején egy kosár üveget cipelt, mely tele volt kitűnő ménesi vörösborral. Epen mikor az út közepére ért, hajtott arra szánon Ottlakán Mitru s ütötte el Salamont. A drága nedű pirosra festé a havat. Ottlakánt a kihágási bíró a borok értékének megtérítésére ítélte.

— **A differitisz.** Nagylak csanádmegyei községből írják, hogy ott már öt hónap óta pusztít a differitisz, s különösen veszedelmes lett most a hideg beköszöntésével, mikor mindennap öt-hat gyermek hal meg differitiszben. Nincs olyan ház a községben, melynek ne lett volna kis halottja. Csanádmegyében nagyon sok helyütt még ma is maguk a tanulók söprik az iskolát, vizet hordanak dézsaszámra s aztán közös kancsóból vagy pohárból isszák a vizet.

— **Levél a hóban.** A kórház közelében, az utcán hótól borítva találta az alábbi levelet egy olvasónk, a ki volt szives azt rendelkezésünkre bocsátani. Az érdekes levél így hangzik: „Getfes ur Enn máma nem tutok el meni az rande bura mert a nacscságának nem akar uj kort soja ruhát csináltatni a nacscságos ur és a nacscsága estére migrént fog kapni. Csókollag Terka, a hú szerető.”

— **Fegyelmi ügyek Temesvármegyénél.** Temes megye alispánjának a közigazgatási bizottsághoz tett jelentése szerint 1892. év második felében 97 esetben tétetett folyamatba a fegyelmi eljárás, s pedig megyei központi tisztviselő ellen 8, járási tisztviselő ellen 7, közs. és körjegyző ellen 30, községi előjáró (bíró, pénztárnok, esküdt vagy orvos) ellen 52 esetben. Befejeztetett a félév folyamán 95 fegyelmi ügy. A határozat beszüntető volt 9 megyei tisztviselő és 14 közs. előjáró ellen. Dorgálás kimondatott 12 közs. előjáró ellen. Bíróság alkalmaztatott 3 megyei tisztviselő és 28 községi előjáró ellen. Hivatalvesztés jogérvényesen kimondatott 30 községi előjáró ellen.

— **Megfagyott cigánycsalád.** Borzasztó, tragikus esetről ad hírt egy Prágából érkezett távirat. Vasárnap délelőtt a cseh Jeszenitz falu mellett az arra járók egy tizenhat tagból álló cigánycsaládot találtak az országúton megfagyva. A tűz, a melyet a szerencsétlen cigányok kocsijuk mellett meggyújtottak volt, teljesen kiégett s a hamu körül ott fektüdt a tizenhat cigány holtmervén, megfagyva. Jessenitzben a szerencsétlenek aznap több házba bementek és szállásért könyörögtek, de a kiéhezett, elvadult rongyos embereknek senki sem mert szállást adni. A kóbor cigányok ott, úgy mint nálunk, nagyon rossz hirben állnak, mindenki félt tőlük és így történt, hogy kénytelenek voltak kivonulni a faluból, félig meztelenül, rongyosan, huszonnégy foku hideg mellett, hogy a szabad ég alatt töltsék az éjszakát.

— **Hirtelen halál.** Majláthfalva községben — mint levelezőnk írja — Nyári András odavalló gazdaember f. hó 16-án este hazamenet összeesett, s pár órára az eset után meghalt. A hivatalos bonczoláson Schaffner Béla főbíró, Bechnitz Sándor járási és Leichtner Károly körorvos voltak jelen, kik a halál okául a szívszélhűdést konstatálták.

— **Kérvény a német császár tányérján.** A német császárnál a rendjelünnepély alkalmából fényes udvari ebéd volt. Mikor a császár az asztalhoz ült s tányérjáról lovette az asztalkendőt, nagy meglepetve látta, hogy a tányérján egy levél volt, amelyet egy udvari szolgál csempészett oda nagy furfangosan. A császár felbontotta s nevetve a jelenlevők zajos derűtsége között fennhangon olvasta el. A kérvényben a szolgál arra kérte a császárt, engedje meg neki, hogy a császári udvarban egy kantint nyithasson a szolgálak számára. A császár a kérvényt átadta a kabinetiroda főnökének azzal a meghagyással, hogy a szolgát a naiv csempészet miatt ne vonják felelősségre.

— **Vitorlás szán.** A keszthelyi korcsolyázó egyesület parancsnoka, Kiss József tanár, saját találmányu vitorlás szánt készített, mely elkészülvén, vele e hó 11-én tették az első próba-szánkózást a Balaton sima jégén. A próba igen jól sikerült, a vitorlás szán gyorsvornat sebességgel siklott a tó jégén, úgy, hogy a szánon ülők — négyen — alig vették észre, hogy a keszthelyi öbölből néhány perc alatt már a szt.-mihályi kanyarulatnál voltak. A

szán könnyű szerrel kormányozható, vele a jégspport Keszthelyen nagy lendületet nyerend.

— **Pályázatok.** A m.-csékei járásbírósnál bírósági végrehajtói állásra 2 bét alatt, a nagyszabonyi pénzügyigazgatóságnál egy fogalmazó-gyakornoki és gyakornokjelölti állásra 2 hét alatt.

Mulatságok.

Farsangi naptár:

Január 21. Az új-aradi kereskedő ifjuság táncvigalma (Szölő vendéglő).
Január 21. A kisjenő-erdőhegyi kaszinó zártkörű táncestélye.
Január 21. A kurucsi olvasó-egylet táncvigalma.
Január 22. A szabók szakegyletének bálja (Nagy Lajos t. neztérme).
Január 25. Filharmonikus hangverseny, társas estélylyel és tánczsal (Fehér Kereszt).
Január 28. Az állami tanítóvendékek piknikje (Krispin-terem).
Január 29. Szerbek fényes bálja (Fehér Kereszt).
Január 31. Tiszti estély a várban (férfi estély).
Február 4. Hadászok táncestélye (Nagy Lajos).
Február 4. A szegénytanulókat segélyző e. y. iet tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt).
Február 5. A könyvnyomdászok bálja (Fehér Kereszt).
Február 11. Somogyiné iskolájának táncpróbája (Krispin-terem).
Február 14. Tiszti estély a várban.
Márczius 4. Az arad-csanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének táncmulatsága (Fehér Kereszt).

— **Somogyiné iskolájának táncpróbája.** Özv. Somogyi Józsefné, ki már évek sora óta vezeti be a táncz művészetébe városunk arany ifjuságát, ez évi tánczpróbáját február 11-én tartja meg a Krispin-teremben. Kezdeté este fél 8 órakor lesz.

— **Tánczvigalom.** A földéaki önkéntes t. z. oltó-egylet január hó 22-én ifj. Návay Lajos védnöksége alatt, saját felszerelési szükségleteinek beszerzése céljából az ottani nagyvendéglő termeiben zártkörű tánczvigalmat rendez.

Színház.

A színház műsora:

Január 20. (Péntek) Sodoma pusztulása, Sudermann színműve. először.
Január 21. (Szombat) Sodoma pusztulása, másodszer.

Fokról-fokra.

— Január 19. —

Sziklay Kornél jutalomjátéka teljesen kiárult ház előtt és a közönség folytonos tapsa közt folyt le. A kedvenoz, sok tehetséggel megáldott fiatal komikust zajos ovációval fogadták s a zenekarból díszes babérkoszorút nyújtottak fel neki. A közönség különben is jó kedvében volt és tapsolt többet, mint kellett volna.

Maga a darab, a „Fokról-fokra“ bizony nem sokat ér és igen jól tette volna Sziklay, ha egyebet választ, melyben az ő igazi tehetségét kimutathatta volna. Egy ócska német possé, tele zengerájba való muddallal, kankannal, orfeummal és szellemtelen kupléval, melyek közt a jutalmazotté túlerős szövegű és igen csipős volt, s frivolságával a nézőtér nem egy hölgy arcára pirt vetett. Több izlést, több szellemet és — jobb kuplékat, tisztelt komikus uram!

Általános jókedv uralta a színpadot, ez volt a „helyzet magaslata“. Minden szereplő megtette a magáét, bohóskodtak eleget és a közönség jókat kaczagott rajtuk.

A 3-ik képbe egy fiatal műkedvelő, Stieglitz Eleonora énekelte egy német s két magyar dalt Schreyer Harry zongorakísérete mellett. A kisasszony valóságos színész-vér. Nemcsak énekel, de játszik is. Hangja, különösen az alt-regióban, pompás és egyáltalán különb, mint igen sok — másod-énekesnő. Sok és megérdemelt tapsot kapott. Utána Heller Mór énekelte el az ő már koncertekből ismert jeles tenorjával Kanitzér Kálmán zongorakísérete mellett Barona Izsó egy remek románczát s utána egy kerin-gőt. Ő is sok tapsot kapott. Harmadik számul Buja S.-nak kellett volna énekelnie egy részletet a Pál és Virginia operából, de ez elmaradt.

— **Vedress Leszkaynál.** Vedress Gyula, társulatunk jeles jellemszínésze, ki Constantin abbéban, Biberachban, Brankovitsban, stb. művészi alakításokat nyújtott — mint értesülünk — jövőre is Aradon ma-

rad. Ha a hír igaz, úgy Leszkaynak eme aequiziczióját a lehető legszerencsésebbnek mondhatjuk, mert Vedress a maga szerepkörében páratlanul áll a vidéken.

Táviratok.

Budapest, január 19. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrűnnyzi:

Még Vajay szólott a belügyekhez, érintőleg szóba hozva a nagyváradi árvaház ügyét.

Hieronymi beható válaszbán részletesen foglalkozott a felhozott vádakkal, végül kérte a benyújtott javaslat mellőzését.

A ház nagy többséggel a költségvetést megszavazta, a határozati javaslatokat elvetette.

A polgári házasság.

Budapest, január 19. (Saj. tud. távirata.) Azon különféle lapokban közölt és átvett híresztelésekkel szemben, hogy az igazságügyi miniszter a függetlenségi párt egyik vagy másik tagjával érintkezést folytatott a polgári házasság ügyének napirendről való levétele iránt, legilletékesebb helyről felvagyunk hatalmazva kijelenteni, hogy az igazságügyi miniszter részéről semminemű ily érintkezés nem történt és hogy sem ő, sem a kormány bármely tagja a polgári házasság kérdésének napirendről való levételét sehol sem nem indítványozta, sem szóba nem hozta.

Hóvivatar.

Budapest, január 19. (Saját tud. táv.) A hóviharak miatt az összes posták elmaradtak.

Adomány.

Budapest, január 19. (Saját tud. táv.) Zsarnóy Bertalan nagybirtokos 100,000 frtnyi vagyonát a zsarnódi ref. egyházra hagyományozta.

A farkasok áldozatai.

Temesvár, január 19. (Saj. tud. táv.) Egy közeli erdőben három asszonyt a farkasok széttrétek. A környékbeli községek lakói alig mernek kijárni, félve a hidegtől a falvakig üzött farkasoktól.

A katonai javaslat.

Berlin, jan. 19. (Saját tud. távirata.) A katonai törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság tegnap befejezte a javaslat feletti általános vitát. Lieber (centrumpárti) kijelenti, hogy tekintettel az ország kedvezőtlen pénzügyi helyzetére, a lakosság ily nagy mérvű megterhelését igazolni nem lehet. A centrum hajlandó a két évi szolgálati időt a jelenlegi békelétszem meghatározása mellett elfogadni. Caprivi birodalmi, kancellár nem fogadja el az indítványt. Kijelenti, hogy a két évi szolgálati időt illetőleg beérkezett 31 véleményes jelentést nem közölheti a bizottsággal. A birodalmi kancellár kifejti azután, hogy Németország helyzete nem pessimistikus és további részleteket közöl a különböző hadseregek erejét illetőleg.

Német-orsz. szerződés.

Berlin, január 19. (Saj. tud. távirata.) A birodalmi belügyminiszteriumban a jövő

héten indulnak meg az értekezletek a német-orsz. kereskedelmi szerződés tárgyában különösen ama kérdéseket illetőleg, melyek a kivitelnél tekintetbe jönnek.

Kolera.

Berlin, jan. 19. (Saját tud. távirata.) A „Tageblatt Hallesaale“ jelentése szerint a hygeni intézet megállapította, hogy a nietlebeni tébolydában 7 egyén ázsiai kolerában halt el. Tegnap 23 betegség merült fel.

A Panama-botrány.

Páris, január 19. (Saját tud. távirata.) A „Libre Parole“ jelenti, hogy az Arton-nál tegnap újabb felfedezett chequek számos egyént compromittáltak, miért is felhagytak azon szándékkal, hogy egyesek ellen beszüntetik a vizsgálatot.

Páris, jan. 19. (Saját tud. távirata.) A kamara folyosóin Bonsier azzal fenyegetett, hogy ha ellene a vizsgálatot nem szüntetik meg, úgy igen tekintélyes egyéneket fog leleplezéseivel sújtani.

Páris, január 19. (Saját tud. távirata.) Képviselői körökben azt beszélnek, hogy azon egyének ellen, kik Herz Kornállal összeköttetésben állottak, honarulás miatt indítják meg a vizsgálatot annyival is inkább, mivel Herz ellen, mint külföldi kormányok titkos ügynöke ellen, már is függőben van a honarulás miatti vád.

Szengáz-mérgezés.

Dunapentele, január 19. (Saj. tud. táv.) Egy itteni fogadóban két együtt lakó utazót a szengáz megmérgezte; egyikük meghalt, a másik haldoklik.

Közgazdaság.

A kereskedelmi kamara ülése.

— Meghívás. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara f. évi január hó 25-ik napján, szerdán délután 5 óra-
kor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak ezennel tisztelettel meghívattak.

A napirendre kitűzve vannak.

1. A kereskedelmi m. kir. miniszter urnak leirata, melylyel a kamara 1893. évi költségelirányzatát a jóváhagyási záradékkal ellátva leküldi.

2. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben a kamarától véleményt kér a budapesti fővárosi sütők, cukrászok és mézeskalácsosok ipartestülete részéről felterjesztett azon kérelemre, miszerint az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott rendelet II. c. 1. pontja akkép módosíttassék, hegy a sütőiparhoz szükséges ipari műveletek a szüneti napnak már esteli 10 órájától vehessék kezdetüket.

3. Ugyanazon miniszter urnak véleményt kérő leirata Tót-Komlós községnek állatfelhajtással egybekötött heti vásár és piaci helypénzszedés engedélyezése iránti kérvényére.

4. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben véleményt kéri a Békés-Csaba község által az ottan tartani szokott országos vásároknak, az eddigi gyakorlat szerint 3 napon át való tarthatása iránt felterjesztett kérelemre.

5. Ugyanazon miniszter ur leirata a kamara tisztviselői és szolgálja számára alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában és az ebből folyó teendők iránti intézkedés.

6. Ugyanazon miniszter ur intézvénye az Aradon létesítendő közraktári vállalat ügyében.

7. Ugyanazon miniszter ur leirata, a melylyel véleményezés végett leküldi Nürnberg Antal aradi agyagiparosnak külföldön tett tanulmányutja során tapasztaltak értékesíthetése céljából 1200 frnyi kölcsön engedélyezése iránti kérvényét.

8. A m. kir. igazságügyminiszter ur leirata, melylyel véleményezés végett leküldi 1.)

a fizetés beszüntetéséről és csődön kívüli egyezségről szóló törvényjavaslat, — 2) a fizetésképtelen adós vagyonát érintő jogcselekményeknek csődön kívül való megtámadhatóságáról szóló törvényjavaslat, — 3.) a csődtömeg módosítását tárgyzó törvényjavaslat előadói tervezeteit. (A közös bizottság vonatkozó jelentésével.)

9. Makó város tanácsának megkeresése a makói kertületi betegsegélyzőpénztár alapszabályainak véleményezése iránt.

10. A kolozsvári társkamara átirata, melylyel pártolás végett megküldi felterjesztését a milleniumi kiállítás központi bizottságában a vidék érdekeinek hatályosabb képviseltetése tárgyában.

11. A „Pannonia keményítőgyár“, Deutsch és Lusztig cég beadványa a m. kir. államvasutak üzletvezetőségei mellett tarifák nyilvántartására szolgáló iroda szervezése iránt.

12. Hartz Imre, aradi illetőségű, jelenleg Párisban dolgozó szabósegéd kérvénye ösztöndíj adományozása iránt.

Aradon, 1893. január 19.

A kamarai elnökség.

— Budapest kőbányai sertés-kereskedelm csarnok. 1893. évi január hó 18. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 42.5—43.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 42.5—43 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 46—46.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klg. sulyban) 45.5—46 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő sulyban) 44.5—45.5 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 43—43.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. sulyban) 43.5—44.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő sulyban) 42—43 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogramm felüli sulyban) 42—43 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 41.5—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő sulyban) 40—41 krig. Sertésleltetés: 1893. január hó 16-án volt készlet 92,477 darab. 1893. jan. 17-én felhajtott: 680 darab. 1893. jan. 17-én elszállított 786 drb. 1893. jan. 18-án maradt készletben 92,391 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: csekély felhajtás miatt az árak emelkedők.

Szeszüzet.

— Január 19. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50.50, kicsinyben 51. — hordó nélkül, per 100 liter % beéértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, január 19. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.35—7.90
	tiszavidéki	„	7.45—8.15
	pestvidéki	„	7.40—8.10
	fehérmezei	„	7.40—8.10
	bácskai	„	7.45—8.10
észak-magyarországi	„	—	
Rozs	—	lanyha	6.20—6.40
Árpa	takarmány	csend.	5.10—5.40
	égetni való	„	5.50—6.00
Zab	—	lanyha	5.45—5.75
	—	szilárd	4.60—4.65
Tengeri	bánsági	szilárd	4.55—4.60
—	másnemű	„	—
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	lanyha	4.10—4.35
	—	szilárd	—
Buza	tavasza	szilárd	7.59—7.61
	junius 1894	„	7.48—7.50
Tengeri	—	szilárd	—
	május-junius 1894	szilárd	4.73—4.75
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. őszre	„	5.46—5.48
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	11.30—11.40

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1893. január 19.

Magyar aranyáradék 6%	—
Magyar aranyáradék 4%	114.60
Magyar papíráradék 5%	100.90
Magyar vasuti kölcsön	122.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—

Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmavátsági kötvény	—
Magyar nyeregményországi-kölcsön	150.—
Tizszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák járadék papírban	98.50
Osztrák járadék ezüstben	98.25
Osztrák járadék aranyban	116.50
1860-iki államsorsjegyek	148.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1000.—
Magyar hitelbank-részvény	369.—
Osztrák hitelintézet-részvény	323.20
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.58
Német birodalmi márka	59.20
London	120.50
20 márkás arany	11.84

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —
[2] Madzsar Gusztáv.

— Ugyan hagyja azt az ostoba dolgot, egy üveg pálinka most sokkal többet érne. — Nem megy — önnel együtt épen nem megy — — Mi? Az ég szerelmére! Mi? hebegte amaz.

— Ott zátonyról, zátonyra. — Látja azokat a fekete pontokat — niúcsenek távolabb egymástól száz méternél. — A tenger lecsendesül — tud-e uszni?

— Istenem, nem tudok — de ön tud, ön el fog hagyni nekem egyedül kell.

Éles, örült kiáltásra fakadt.

— Könnyörüljön, öljön meg előbb, lökjön le.

E szavakkal szorosabban karolta át az árbócot, arcza kuszált volt, reszketés fogta el egész testét.

— Nem, nem! — suttogá. — A nélkül is eljön a halál — várjon még egy kissé — egy kissé — még — még valami mondani valóm van — nem halhatok meg a nélkül.

— Beszéljen, ha valami a szivén fekszik — bár használni nem fog, mert nemsokára követni fogom önt — de talán könnyebbülést hoz, — inté őt a nagyobb.

— De nem halnék meg — ha mégis — Menekülés jőne, gondolja ön? Akkor esküszöm, hogy egyetlen szó sem jön ajkaimra abból, a mit reám bízott. De siessen. Félek, hogy nem sokáig van ideje már.

— Igaza van — de mikor olyan nehéz.

Arczán a legnagyobb lelki kin rajzódott.

— Ez a csomag, erről van szó — — vér tapad hozzá — 50,000 dollár.

Egyszerre félbehagyta a beszédet, végső erőfeszítéssel felemelkedett, kémlelve nézett a measzeségbe.

— Nem hallott semmit? Ez jeladás! Es ott — ott

Kinyújtá karjait.

— Hájó! Istenem hájó! — Mit is beszéltem összevissza? ne hallgasson reám — a félelem — a hideg

A csomag után kapkodott s megkísérelé ismét eldugni.

— Nem látja, ott — a vitorlák! kiáltson hát! Halló! hóe! — rikácsolta.

— Téved, szelében, hosszában semmit sem látni. Jó szemeim és füleim vannak, megbizhatik bennük.

— Semmi! — sóhajtá a másik és ismét összeesett.

— No tehát meg kell lenni — Nevem Smidt Henry — szolgálásban voltam Crosby Jánosnál a Crosby-farmon, Missouriiban Peoria mellett — szerettem egyetlen leányát Bettyt — elutasított, az öreg kinevetett — eladta a farmot — én vittem haza a kocsin Peoriából, a hol az üzletet megkötötte hat héttel ezelőtt, részeg volt, — Bettyvel együtt nevelt fel — a nagy erdőn mentünk keresztül, ismét elkezdett gunyolni — dühbe jöttem, megakartam ütni, kirántotta revolverét, én gyorsabb voltam, lelőttem. — Istenemre, nem gondoltam az övében levő pénzre — de a mint halva láttam, azt gondoltam — menekülnöm kellett, Isten tudja ki találja meg ezt a sok pénzt és Betty elvesztésé, el akartam neki küldeni — s ezért magamhoz vettem.

Hosszu szünetet tartott, a másik is hallgatott, a hullámok békülékenyen, hízlekedve ringatták az árbócot, a nap a köddel viaskodott.

— Most, mikor mindenek vége — igen

mindennek vége — úgy tetszik, mintha itt minden vér volna körülöttem, mintha összecsapna fejem felett — minden Crosby vér — és aztán Betty — igazán szerettem, most neki szolgálni kell egész életén keresztül és én magammal viszem minden vagyonát le a tenger fenekére. Ennek nem szabad megtörténni — ismét az övének kell lenni — talán — ó, a halál — a halál! Ha Crosbyval találkozom — Istenem! légy irgalmas.

A hidegláz gyötörte, csuklói ropogtak — kérő pillantással nézett társára.

— És én legyek az, a ki Crosby Bettynek a pénzt vissza vigyem? Azt akarja?

A haldokló fejevel intett.

— Azt akarom.

Aztán pillantása egyszerre fenyegető lett, új élet lobbant fel benne.

— És ha meg nem teszi — ha nem — akkor — akkor Crosby gyilkosának bűnrésze lesz és ha halála órája — oh, nehéz így meghalni — higye el nekem — és —

Hangja egyszerre egészen megvékonyodott, melle zihálva emelkedett.

— Mondja meg Bettynek, hogy bocsásson meg nekem, hogy mindent megbánok — hogy nem a pénzért tettem — csak a düh — Betty olyan szép volt, bűnrészes, hallja-e — hallja-e —

Egy mély sóhajtás — lezárta szemeit és a csomagot még mindig görcsösen tartva kezei között, kiesuszott társa karjaiból.

Az erős férfi mélyen fellélegzett, a valómás féltelmes terhe nehezédett reá. Társa kezéből kivette a csomagot, még egyszer arcába tekintett s halkán megesküdött, hogy utolsó akaratát teljesíteni fogja, ha életben marad.

A mint felpillantott, a ködön hasadék látzott, mely a sziklalánc végeig vezetett. Sziklás pusztá emelkedett a hullámokból — öröm kiáltás tört elő melléből! — Még egy pillantást vetett társára, a zsebébe nyult, hol hagyományra rejtett és a rácson keresztül a hullámokba vetette magát.

Szerencsésen érve az első Zátonyra, visszafordult, mintha valami mozogna az elhagyott tereben, mintha gyenge kiáltást hallana, de a köd egyszerre elébe gomolygott. Nem volt veszteni való ideje, még hosszú út a ott előtte és a víz jéghideg volt.

A harmadik állomás valamivel szélesebb sziklahát volt, sikerült neki a kis fensikra felmászni; ereje kimerült, tagjai merevek és a part még végtelen messzeségben látzott.

Ha segídkiáltásait nem hallják meg, ha a pusztá lakatlan, akkor a tengeri madarak zsákmányává lesz, melyek seregestől keringtek körül, s Betty sohasem kapja meg kincset.

Mindenféle képen kiabált, a villámgyors csütlök és albatrosok kigunyolták vijjogásukat, mely mint hangos hahota hallatszott körös-körül — ekközben úgy tetszett, mintha Schmidt Henry, a gyilkos, nevé szólította volna — azután eszmélete elhagyta.

* * *

Agyban ébredt fel alacsony, meleg szobában. Öreg ember ült a kályhánál s egy hálón dolgozott; első gondolata szerencsétlen társa volt.

— Hogyan jövök ide? — kérdé.

Az öreg megrezent, elejtette a hálót s valami idegen nyelven, érdes hangon kiáltott ki valamit az ajtón.

Hosszu, fapapucsos férfi kattogott be, megállt az ágy előtt, kezeit bő nadrágjába mélyesztve s kedélyesen nevetett.

Weltz Bernát — ez volt a neve a megmentettnek — angolul ismétlé kérdését. A fiatal óriás még mindig nevetve ujjával saját mellére mutatott.

— A sziklán szedtük fel, mint valami zátonyra jutott halat.

Az alacsony ablakon át kifelé mutatott.

— Mikor? — kérdé Bernát.

— Tegnap reggel.

— És a másik? — Hiszen még egy volt, nem is negyed mérföldnyire a helytől, a hol én — hát nem láttatok az árbócot? —

A férfi pipáját szája másik szögletébe tolva, még mindig nevetve, nehézkesen intett. — Láttam, de csak ma. Tegnap csupa köd — minden üres.

Tenyérével legyintett.

— Akarja látni?

Az állványról távcsövet vett le, kinyitotta az ablakot és beigazította.

— Épen balra a keresztfa mellett.

Bernát keze gyenge volt, a távcső reszketett. A fiatalember tartotta.

Fényes napsugár terjedt szét odakünn közvetlen az ablak előtt a sötétkék, könnyeden mozgó tengeren, a zátonyok most magasan emelkedtek ki. Követte a lánczolatot egész a szikláig. Ott állott a „Columbia” árbóca, mintha odanőtt volna, a kosár üres volt. Ki nem eshetett, a rácszat nagyon is magas volt, az idő csendes. Talán mégegyszer felocsudott és kétségbeesésében a hullámok közt kereste a halált.

Vigy talán mégis megtalálta egy háj vagy csónak a haldoklót vagy halottat? Mind-egy, akár meghalt, akár él — a megbizását teljesíteni kell.

(Folytatása következik.)

Aradvárosi

Évadbérlet
109. szám.

színház.

Havibérlet
18. szám.

Pénteken, 1893. évi január hó 20-án:

Sodoma pusztulása

Színmű 5 felvonásban. Irta: Sudermann Hermann. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Janikow, tejszövetkezeti felügyelő	Szepesi.
Mária, neje	Follinuszné.
Willy, fiuk. festő	Somló.
Jaques Barczinovskij, tőzsér	Sz. Németh.
Adah, neje	Haraszi H.
Kitty, ennek unokahuga	Arányi B.
Drobsch, egészségügyi tanácsos	Hajdu.
Riemann tanár, festő	Vedress.
Dr. W. isse, író	Góth.
Mayerné	Kézdy J.
Schönleinné	Márkus L.
Dr. Susskind Brun, kamara bizottsági referens	Gergely.
Mayer Siegfried, Mayerné sógora	Bónis.
Klárka, Janikow nevelőleánya	Tárnoki G.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Január 19. —

Fehér Kereszt szálloda: Kásztelyi M. magánzó. Budapest. Suhajda Béla magánzó, Cserm. Kohn Lajos magánzó, Cserm. Klein A. magánzó. Hatvan. Lezka Andrásgazdát, Debreczen. Dr. György K. ügyvéd, Budapest. Grosz Jakab m. ánzó, Budapest. Singer Miksa kereskedő, Szeged. Lichtnitz Károly kereskedő, Budapest. Fischer József gazdász, Sz. kás. Fritz Hubert magánzó, Mramorák.

Vass szálloda: Lázár Ernő ügyvéd, Lippa. Klement József mérnök, Soborsin. Wolf Sándor kereskedő Glo-govác.

Arany Kulcs szálloda: Weisz Sámuel kereske d. Simonfalva. Weisz Salamon malomtulajdonos, Szeghalom. Kohn Gyula birtokos, Milova. Jókovits Gergely j gyző, Temesvár. Rácz János zenész, Gyula. Wei- Márton házsongárd, Szeghalom. Okunhazer N. birrokos, Cserm. Pollák N. kereskedő, Seprős. Löwinger Géza bérlő, Gurba.

Vasuti szálloda: Géczy Dezső katonai gyó.vaszerész-gyakornok, Beléúyes. Szávits Aurél kereskedő és neje, Lippa. Erdei Berta színésznő, Budapest.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Nyiltér.

Granichstäden Testvérek aradi ékszerüzletében bizalommal vettem egy gyűrűt 380 forinton, — e gyűrűt érdektelen szakértőkkel megvizsgáltattam, kik is azt bolti árban 200 ftra becsülték; én tehát azon 200 ftrtos gyűrűért 380 ftrt fizettem, és pedig aképen, hogy a le sem járt összegért még perbe is fogattam, holott tetszés szerinti fizetéseket a vételkor kikötöttem.

Többrendbeli méltányos utat ajánlottam a cégnek arra nézve, hogy ezen a sio enormis-t orvosolja, de eredménytelenül mert a cég csakis úgy vállalkozott a gyűrű visszavételére ha azt 80 ftr vesztésegemmel adom vissza.

Midőn ezen t'nyállást nyilvánosságra hozom: magam részéről ahhoz kommentárt fűzni nem akarok.

Arad, 1893. január 19 én.

Pohl Károly.

* Az ezen rovat alatt közölttektér nem vállal felelősséget a szerk.

Vasuti vonatok menetrendje.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Aradról-Budapestre:

Állomások	Személyvonat	Gyorsvon.	Személyvonat	Személyvonat	Személyszállító tehervonat
Arad indul	11.18 délelőtt	8.20 d. e.	9.05 este	5.30 reggel	5.45 délután
Kurtics "	11.45 "	8.38 "	9.36 "	5.57 "	6.40 "
Csaba "	1.15 délután	9.25 "	11.05 éjjel	6.57 "	8.19 este "
Szolnok "	4.15 "	11.46 "	2.21 "	—	—
Budapest érkezik	7.25 "	1.50 d. u.	5.50 reg.	—	—
Bécs d. e. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személyvonat	Gyorsvon.	Személyvonat	Személyvonat	Személyszállító tehervonat
Bécs d. e. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	9.30 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.05 éjjel	—	—
Csaba "	2.13 d. u.	5.57 "	3.53 reg.	4.30 regg.	7.10 este
Kurtics "	3.18 "	6.39 este	4.58 "	6.01 "	8.17 "
Arad érkezik	3.45 "	6.57 "	5.24 "	6.35 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Vegy. vonat	Szem. vonat	Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat
Arad ind.	4.30 du	5.45 r.	—	2.34 du	Budapest ind.	8.50 r.	4.40 du	—	—
Győrök "	5.03 "	6.18 "	—	3.04 "	Predeál "	5.14 du	9.15 e.	—	—
Paulis "	5.14 "	6.30 "	—	3.58 "	Brassó "	7.33 e.	4.30 r.	—	—
Radna "	5.52 "	6.48 "	—	3.50 "	Kolozs. "	11.18 e.	8.30 du	—	—
Soborsin "	6.38 e.	8.07 d. e.	—	—	Tóvis "	3.04 "	1.33 du	—	—
M-Illye "	8.08 "	9.15 "	—	—	Gyfehérv "	3.04 "	2.19 "	—	—
Déva "	8.52 "	9.54 "	—	—	Piski "	5.40 "	4.14 "	—	—
Piski "	10.00 éj.	10.19 "	—	—	Déva "	5.58 "	4.30 "	—	—
Gyfehv. ér.	11.23 "	11.59 "	—	—	M-Illye "	6.48 "	5.14 "	—	—
Tóvis "	11.56 "	12.38 du	—	—	Soborsin "	8.03 "	6.34 e.	—	—
Kolozsv "	4.48 "	5.14 "	—	—	Radna "	9.44 de.	7.48 "	—	—
Brassó "	8.00 r.	10.05 é.	—	—	Paulis "	9.58 "	7.57 "	—	—
Predeál "	1.11 "	6.39 r.	—	—	Győrök "	10.11 "	8.08 "	—	—
Budapest "	9.15 "	12.10 du	—	—	Arad érkezik	10.48 "	8.40 éj.	—	—

Borosjenőről-Csermőre és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.20 reg.	4.40 d. u.	Csermő indul	4.40 reg.	2.40 d. u.
Borosjenő "	9.20 d. e.	7.25 este	Borosjenő érkezik	5.30 "	3.40 "
Csermő érkezik	10.10 "	8.20 "	Arad "	8. — "	6.45 este

Aradról-Gurahonczra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Budapest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahoncz indul	4.00 reg.	2.00 d. u.
Arad "	4.40 d. u.	6.20 reg.	Almás-Alesil "	4.18 "	2.19 "
Ótvenes "	5.00 "	6.41 "	Kotsuba "	4.27 "	2.29 "
Zimánd Ujfalu. "	5.11 "	6.49 "	Borosbes-B. "	4.48 "	2.52 "
Uj-Szt-Anna "	5.45 "	7.25 "	Kornyes-Berz "	4.59 "	3.06 "
Kerek "	5.55 "	7.33 "	Repszeg "	5.08 "	3.15 "
Világos "	6.10 "	7.49 "	Bokszeg-Beél "	5.20 "	3.28 "
M-Magyarád "	6.18 "	7.58 "	Tamánd "	5.28 "	3.37 "
Pankota "	6.30 "	8.15 "	Borosjenő "	5.45 "	3.57 "
T-Kurtakér "	6.53 este	8.39 d. e.	Apateleak "	5.56 "	4.10 "
Apateleak "	7.06 "	8.54 "	T-Kurtakér "	6.11 "	4.30 "
Borosjenő "	7.18 "	9.07 "	Pankota "	6.37 "	5.01 "
Tamánd "	7.33 "	9.23 "	M-Magyarád "	6.44 "	5.08 "
Bokszeg-Beél "	7.43 "	9.33 "	Világos "	6.52 "	5.17 "
Repszeg "	7.55 "	9.45 "	Kerek "	7.06 "	5.35 "
Kornyes-Berz "	8.04 "	9.54 "	Uj-Szt-Anna "	7.20 "	5.55 "
Boros-B. "	8.17 "	10.12 "	Zimánd "	7.39 "	6.18 "
Kotsuba "	8.35 "	10.30 "	Ótvenes "	7.45 "	6.26 "
Almás-Alesil "	8.46 "	10.43 "	Arad érkezik	8.00 "	6.45 este
Gurahoncz érkezik	9.08 "	11.00 "	Arad "	1.20 d. u.	5.50 reg.

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személyvonat	Állomások	Személyvonat		
Arad indul	5.30 reg.	11.18 d. e.	Nagyvárad indul	10.08 d. e.	4.20 d. u.
Kurtics "	5.57 "	11.45 "	Ósi "	10.19 "	4.31 "
Békés-Csaba "	7.22 "	2.25 du.	Less "	10.38 "	4.50 "
Gyula "	7.44 "	2.56 "	Cséffa "	10.54 "	5.08 "
Sarkad "	8.04 "	3.19 "	Szalonta "	11.19 "	5.31 "
Szalonta "	8.40 "	4.03 "	Sarkad "	11.58 "	6.02 "
Cséffa "	8.59 "	4.28 "	Gyula "	12.18 d. u.	6.23 "
Less "	9.17 "	4.50 "	Békés-Csaba "	2.13 "	7.10 este
Ósi "	9.35 "	5.09 "	Kurtics "	3.18 "	8.17 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	5.20 "	Arad érkezik	3.45 "	8.45 "

Aradról-Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Vegy. v.	Személyvonat
Arad ind.	5.01 reg.	4.30 d. e.	6.11 reg.	Bécs á.v.t. ind.	9.00 este.	9.15 d. e.	11.00 é.
Szt.-Tamás "	5.24 "	4.36 "	6.37 "	Budapest á.v.t.	2.35 "	6.30 este	8.25 ro
Pécska "	5.41 "	4.45 "	7.03 "	Szabadka "	2.35 "	—	9.51 d.
Battonya "	6.10 "	5.15 "	7.38 "	Szeged "	6.10 "	3.07 reg.	2.42 d.
Tompa "	6.20 "	5.26 "	7.53 "	Szőreg "	6.25 "	3.25 "	3.00 "
Pereg "	6.29 "	5.36 "	8.05 "	Deszk "	6.39 "	3.40 "	3.12 "
M-hegyes "	6.48 "	6.00 "	8.43 r.	K-Zombor "	7.12 "	4.10 "	3.40 "
Cs-Palota "	7.15 "	6.21 "	9.08 "	Makó "	7.28 "	4.53 "	4.00 "
Nagylak "	7.32 "	6.42 este	9.30 "	Apátfalva "	8.16 "	5.16 "	4.25 "
Apátfalva "	7.54 "	7.04 "	9.57 "	Nagylak "	8.44 "	5.40 "	4.51 "
Makó "	8.21 "	7.40 "	10.43 "	Cs-Palota "	9.03 "	5.58 "	5.10 "
K-Zombor "	8.38 "	8.02 "	11.00 "	M-hegyes "	9.26 "	6.44 "	5.51 "
Deszk "	9.02 "	8.30 "	11.27 "	Pereg "	—	6.59 "	6.08 "
Szőreg "	9.17 "	8.47 "	11.46 "	Tompa "	—	7.10 "	6.18 "
Szeged érkezik	9.30 "	9.00 "	12.00 "	Battonya "	—	7.32 "	6.32 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.0 "	Pécska "	—	8.00 "	7.00 "
Budapest á.v.t.	1.29 "	8.15 reg.	8.50 "	Szt.-Tamás "	—	8.16 "	7.17 "
Bécs ny.p.u.	7.05 reg.	2.45/6.15 d.u.	6.35 "	Arad érkezik	—	8.40 "	7.40 "

Mezőhegyesről-Kétegyházára és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.40 reg.	6.35 este	Budapest indul	9.30 este	8.10 reg.
Kamarásmajor "	8.52 "	6.47 "	Kétegyháza "	4.41 reg.	3.00 d. u.
Nesze "	9.00 "	6.57 "	Bánkut "	5.02 "	3.21 "
Kovácsháza "	9.17 "	7.15 "	M-Bodzás "	5.18 "	3.40 "
Bánhegyes "	9.40 "	7.38 "	Bánhegyes "	5.37 "	4.02 "
M-Bodzás "	10.02 "	8.00 "	Kovácsháza "	5.58 "	4.25 "
Bánkut "	10.17 "	8.16 "	Nesze "	6.10 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.35 "	Kamarásmajor "	6.18 "	4.48 "
Budapest m. á. v.	7.25 d. u.	5.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.30 "	5.00 "

Uj-Szt-Annáról-Kétegyházára és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — d. e.	6.10 este	Budapest máv. indul	9.50 este	8.10 reg.
Simánd "	8.31 "	6.39 "	Kétegyháza "	4.40 reg.	3.05 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy "	9.06 "	7.12 "	Elek "	4.56 "	3.24 "
Székudvar "	9.22 "	7.26 "	Ottlaka "	5.07 "	3.36 "
Sikló "	9.37 "	7.39 "	Sikló "	5.20 "	3.49 "
Ottlaka "	9.51 "	7.51 "	Székudvar "	5.35 "	4.04 "
Elek "	10.07 "	8.07 "	Kisjenő-Erdőhegy "	6.02 "	4.23 "
Kétegyháza érkezik	10.20 "	8.22 "	Simánd "	6.28 "	4.52 "
Budapest m. á. v.	7.25 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	6.55 "	5.20 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személyvonat	Vegyesvonat	Vegyesvonat	Állomások	Személyvonat	Vegyesvonat	Vegyesvonat
Arad indul	5.58 e.	6.15 reg.	11.30 d. e.	Temesvár in.	8.00 r.	1.11 d. u.	8.15 este
Uj-Arad "	6.09 "	6.48 "	11.54 "	Orczfalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 "
Németség "	6.27 "	7.05 "	12.19 d. u.	Vinga "	9.02 "	2.46 "	9.46 "
Vinga "	6.46 "	7.32 "	12.47 "	Németség "	9.17 "	3.0 "	10.07 "
Orczfalva "	6.58 "	7.48 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.3 "	10.39 "
Temesvár ér.	7.39 "	8.42 "	2.04 "	Arad érkezik	9.44 "	3.5 "	10.55 "

Aradi közuti vaspálya- és téglagyár részvény-társaság.

1892. évi FŐMÉRLEG.

K ö v e t e l ő.

S z e n v e d ő.

Törlesztett részv.-tőke élvezési jegy nélkül	52200		Részvénytőke	340000
" " " jeggyel	26200	78400	Jelzálog	20000
Pályatest		189000	Hitelezők	6523 42
Telkek		20000	Alkalmazottak segélyző alapja	477 12
Épületek		53409 92	Törlesztési alap	7325
Kocsik		17250	Tartalék-alap	23082 19
Lovak		2280	Téglagyári tartalék-alap	5000
Ló- és kocsifelszerelési eszközök		360	Kétes követelések tartalék-alapja	5000
Szerszámok és eszközök		350	Fel nem vett 1889. évi osztalek	40
Irodai butorzat		200	" " " 1889. " felülosztalék	55
Téglagyári telkek	3300		" " " 1890. " osztalek	48
Téglagyári épületek	7000		" " " 1890. " felülosztalék	84
Bérbevett téglagyári telkek	7500		" " " 1891. " osztalék	204
Téglagyári eszközök	250		" " " 1891. " felülosztalék	147
Téglagyári készletek	16103 68	34153 68	1891. évi nyereségnyáhozat, adómentes	578
Ideiglenes vágány-építési számla		2925 87	1892. évi nyereség	6019 61
Értékpapírok		20490		37477 14
Személyzet ruházata		200		
Anyag-számla		7830 37		
Takarmány-számla		4770 43		
Számlabeli adósok		10501 10		
Váltók		6675		
Pénztár-számla		2686 11		
		451482 48		451482 48

Aradon, 1892. december hó 31-én.

Tenner Lajos s. k., vezénylő igazgató.

Jelen főmérleg, valamint a nyer- és veszt-számla az alulirt felügyelő-bizottság által — a mérleg-bizottság által megvizsgált leltárak alapján, — tételenként megvizsgáltatván, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlított és tökéletesen rendben találtatott. — Aradon, 1893. január hó 13-án.

Dr. Weidenfeld István s. k.
felügyelő bizottsági tag.

Ring Géza s. k.
felügyelő bizottsági elnök.

Dr. Marschall Lajos s. k.
felügyelő bizottsági tag.

M. kir. államvasutak Üzletvezetőség Arad.

841 sz.

88. 1—3

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy Arad állomáskiadási raktárában f. hó 23-án reggel 9 órakor a kézbesíthetetlen tárgyak és az utasok által visszahagyott és át nem vett talált tárgyak, árverés útján eladatni fognak. Ilyenek, rum, bor, pálinka, varró és egyéb gépek, esernyő, botok, ruha nemű festék stb.

Ezen árverezésre a t. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Arad 1893. január havában.

Az üzletvezetőség.

48 1—3

Hirdetés.

Ménesi
cognac és vörösbor.

A ménesi m. kir. vinczellér-iskolánál a következő saját termelésű termények adatnak el kis mértékben, és pedig:

1887-ik évben termelt cognac

1—0,7 és 0,5 literes üvegekben,

1887-ik és 1888-ik évi vörös bor

hectoliter számra és egy literes üvegekben.

Mi is az érdeklődő közönségnek azzal hozatik tudomására, hogy esetleges megrendeléseikkel közvetlen az alólirt igazgatóságához forduljanak, hol is mindennemű felvilágosítással készségesen szolgálnak.

A ménesi m. kir. vinczellériskola igazgatósága.

KWIZDA-féle

Köszvényfolyadék

évek óta a legkitűnőbbnek bizonyult szer a
köszvény, csusz és idegbántalmak

ellen, jelesen bizonyult továbbá a fczamodások, az izmok és idegek feszessége, véraláfutások zuzódások, a bőr érzéketlensége, továbbá a helyi görcsök (lábikragörccs), idegfájdalmak a hosszabb ideig tartó bekötések által származott daganatok ellen; főként pedig nagyobb fáradtságok és gyakorlatások előtti és utáni erősödésre stb. valamint aggkorban beállott erőtlenedésnél.

Ára egy üvegnek 1 frt. osztr. ért.

Kapható: 8. 2—12

RING LAJOS

„Angyalhoz“ czimzett gyógyszer-tárában Aradon,
Asztalos Sándor-utca 1 ső szám.

4254 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Mult év december hó 31-én között azon intézkedést, mely szerint a budapesti összes pályaudvarok egymásközti forgalmában az áru felvétel beszünttetett, f. hó 11-étől kezdődő hatállyal oda módosítjuk, hogy a helybeli pályaudvarok közt történő szállításból további intézkedésig még csak a Budapest nyugoti pályaudvarra szóló feladás záratik ki; míg a többi helybeli forgalom korlátozás alá nem esik.
Budapest, 1893. január 10-én.

Az igazgatóság.

Nyomatja es kiadja az „Aradi nyomdatársaság“ könyvnyomdája

247 | 1893.

41 1—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter 83140 | 892. sz. a. a következő rendeletet adta ki:

A volt földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 1874. évi 9334. szám alatt kiadott szabályrendelet kiegészítésül a következőket rendeltem.

Hitelesíthetők fémből készült kizárólag folyadék mérésére szolgáló 0,3 literes mércék, melyeknek átmérője 58 mm., mélysége 114 mm., tehát e két méret úgy viszonylik egymáshoz, mint 1 : 1 : 97-hez vagy közel 1 : 2-höz — ha ezen mértékben az eltérés 2 mm.-nél, az irtartalom eltérése pedig $\frac{1}{300}$ -nál nem nagyobb és ha azok különben is az idézett 9334. számú szabályrendelet egyéb követelményeinek megfelelnek. Budapest, 1892. decz. 22-én. L u k á c s s. k.

A városi tanács.

175660. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasut állomásai között egyrészt és Brody átm., Podwoloczyka átm., Granicza átm., ill. Szcakova átm., osztrák-orosz határszéli állomások között mársrészt 1892. évi szeptember hó 1-étől érvényes díjszabáshoz 1893. évi január hó 1-én az I. pótlék lépett hatályba, mely némely díjszabási és kezelési határozmányok módosítását és sajtóhiba helyesbítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályában, valamint a többi részes pályánál példányonként 20 krért megszerezhetők.

Budapest, 1893. január 7-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága

a többi részes pályák nevében is.